

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 52.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Mussolinijevi poskusi v zunanji politiki.

Pretekli teden so poslanci italijanskega parlamenta obiskali Budimpešto. Mussolini svojih poslancev navadno ne pošilja po svetu, ker bi se bilo bati, da bi se omikan svet smejal takšnim ljudskim zastopnikom, ki so brez moči in vpliva kot lutke v gledališču, ki se gibljejo, kadar in kakor jih gledališki vodja potegne. Italijanski parlamentarci niso zato prišli v Budimpešto, da tamkaj kažejo sijaj in slavo italijanskega parlamenta, marveč da vršijo politični posel v službi fašistovske zunanje politike. Zato so bili od madžarskih vlastodržcev in njihovih političnih pristašev sprejeti z gorečim navdušenjem.

Madžarska v službi fašistovske politike.

Obisk italijanskih parlamentarcev v Budimpešti se je zgodil v času, ko je preiskovalna komisija Društva narodov bila na Madžarskem, da na licu mesta preišče takozvano šentgothardsko zadevo. V šentgothardu na avstrijsko-madžarski meji so namreč avstrijski carinski uradniki o novem letu 1928 zalotili v železniških vagonih orožje, zlasti strojne puške, ki so bile poslane iz Italije. Države male antante: Čehoslovaška, naša država in Rumunija, so se pritožile radi tihotapljenja orožja na Madžarsko pri Društvu narodov, katero je odredilo posebno svojo komisijo, da preišče to zadevo. Preiskovalna komisija je v železniških vagonih v šentgothardu našla kajpada samo staro železje in jermenje, ker so Madžari vse novo in porabno orožje prej spravili na varno. Razumljivo je, da Madžari vsled tihotapljenja orožja ne stojijo v dobri luči pred svetom, in zato jim je Mussolini poslal na pomoč svoje parlamentarce, ki jih pa seveda ne bodo spravili v boljšo luč.

Ti dogodki dokazujejo, da se je Madžarska popolnoma udala Mussoliniju in njegovim zunanji politiki. Madžarski plemenitaši, ki sedaj vodijo žezlo madžarske politike, še vedno sanjajo o tem, da bo Madžarska zopet vznikla iz sedanega skromnega položaja ter bo dobila nazaj svoje stare državne meje. Ta težnja je osrednja misel vse madžarske politike in tej misli služijo politični krogi z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi. Kakšna sredstva uporabljajo ti krogi, je dokazalo razkritje krivotvorjenja tujega denarja, zlasti frankov, ki so ga organizirali ti madžarski krogi, da si pridobijo gmotnih sredstev za svojo široko razpredeno politično agitacijo. Šentgothardska afera pa dokazuje, da ti krogi hočejo z orožjem, ki ga tihotapsko uvažajo iz drugih držav, osobito iz Italije, na tajni na-

čin oborožiti Madžarsko ter jo tako pripraviti za čas, ko pride od njih težko pričakovano krvavo razračunjanje z orožjem.

Da so ljudje takšnega mišljenja dobri zavezniki fašistovske italijanske politike, je izven vsakega dvoma. Ravno tako brezdvomno je, da Mussolini uporablja Madžarsko samo kot sredstvo svojih zunanjepolitičnih naklepov ter da bi svoje srce takoj obrnil od nje, ako bi mu kakšna druga politična zveza obljubljala več koristi.

Mussolini bi rad ustvaril vzhodno-evropsko zvezo držav.

Mussolini išče zaveznike na vse kraje. Ravno letošnjo spomlad je svoje niti razpredel na vse strani, da bi vlovil takšne, ki se vloviti dajo. Naše države ne lovi več, ker smo se že pod Ninčičem kot vnanjim ministrom dali vloviti ter se moramo sedaj truditi, kako bi dobili vsaj nekoliko svobode kretanja. Ker nismo več poslušni tako, kakor želi voditelj fašistovske politike, je letošnjo spomlad bila napravljena generalna diplomatska ofenziva proti naši državi in z njo zvezani Franciji. Razni ministri zunanjih zadev bili so zadnji čas v Milanu ali v Rimu: grški, turški, rumunski, ogrski in poljski. Mussolini bi rad ustvaril, tako se je pisalo po evropskem časopisju, vzhodno-evropski blok (zvezo) držav pod vodstvom Italije. (Tej zvezi bi naj pripadale te države: Poljska, Rumunija, Madžarska, Bolgarija, Grčija in Turška. Bila bi v resnici velika zveza, ako bi se mogla ustanoviti, in za Italijo bi ta zveza pomenila najjačjo oporo za njeno balkansko in sredozemsko — morsko politiko. Toda vse to bo ostalo samo poskus, ki ga je rodila prisrčna fašistovska želja.

Takšen blok, takšna zveza se ne bode ustanovila, ker za to niso dani stvarni predpogoji. Edina sigurna postavka v Mussolinijevem računu je Madžarska, ki se je italijanskemu fašizmu zapisala na življenje in smrt. Rumunija ne more v isto politično zvezo, v kateri je Madžarska, ker Madžarska zahteva, da se spremeni trianonska mirovna pogodba, ki je nekdanje dele Madžarske priznala naši državi, Čehoslovaški in Rumuniji. Rumunija ne more prostovoljno pristati na to, da vrne Madžarski Sedmograško in druge dele, ki sedaj tvorijo njeno državno ozemlje. Istotako tudi Bolgarija ne more brezpogojno služiti Italijanski politiki, ker mora imeti gotove ozire na našo dr-

žavo in na Francijo. Turčija sicer hoče urediti svoje trgovinske razmere z Italijo, da bi se pa dala izrabljati kot sredstvo za fašistovsko politiko, je tem bolj izključeno, ker se sama hoče Italije poslužiti kot pomočka za dosego svojih namenov v Parizu in Londonu. Kar se pa dostaje Poljske, je vezana s takšnimi vezmi na Francosko, da teh vezi nikakor ne bode prekinila fašistovski Italiji na ljubo.

Tako bo fašistovska generalna ofenziva proti naši državi in proti Franciji ostala brez zaželjenega uspeha. Mussolini bo k svojim ponesrečenim poskusom in sunkom na polju zunanje politike moral položiti tudi ta izjalovljeni poskus. Za voditelje zunanje politike naše države in prijateljske nam Čehoslovaške in Rumunije pa je to ponovni opomin, da morajo biti oprezni ter složno odbijati vse nakane in diplomatske napade na tisto mednarodnopravno podlago, na kateri so te države zgrajene. Mala antanta (zveza Čehoslovaške, Rumunija in naše države) je za Mussolinija kakor trn v peti, ki si ga hoče tztrgati s tem, da zvezo med temi državami če ne razbije, pa vsaj razrahlja. Medsebojna sloga in prijateljska zveza s Francijo je najboljša obramba zoper nakane fašistovske politike.

Grda sredstva proti sedanji vladi.

Beograd, 20. aprila.

Strašno boli vladi nasprotne stranke, da ne morejo strmoglaviti sedanje Vukičević-Koroščeve-Davidovičeve vlade. Posebno se trudita v boju proti naši poštenu vladi Pribičević in Radič. V zadnjem času jima pomagajo tudi takozvani Pašičevci in nekateri radikalni nezadovoljniki. Ker vse laži, ki jih te stranke po svojem časopisju in shodih trosijo proti sedanji vladi, nič ne izdajo, so začeli uporabljati druga, ostudna sredstva. S silo, poboji in požigi hočejo ustvariti tako razpoloženje, da bi tako spravili narod do razburjenja.

V Bosni in sicer v vasi Čelebić, okraj Foča, so prejšnji teden srbski kmetje, ki pripadajo Pašičević, Srškičević in zemljoradniški struji, napadli hišo muslimanskega voditelja trgovca Emına Krajanca. Nahujskani in razjarjeni ljudje so metali najprvo v hišo kamenje, streljali na družino, nato so hišo polili s petrolejem in jo zažgali. Ker je bila hiša celo lesena, je bila nagloma v plamenih. Krajanec, dasiravno ranjen, je s pomočjo nekaterih prijateljev otel sebi, ženi in otrokom samo golo življenje. Nahujskana množica je tako dolgo netila ogenj, da so Krajan-